

Ett namn för den nya nykterhetsrörelsen

Introduktion

En ny, samlad organisation behöver ett namn att samlas kring. Det ska vara ett namn som vi internt kan bygga en identitet och stolthet kring i den gemenskap som vår rörelse innebär. Det ska också vara ett namn som utstrålar vem vi är och vad vi står för externt mot människor som idag inte är en del av vår rörelse.

Utifrån en process där vi samlat in över 800 idéer på namn presenterar vi nu tre namnförslag. Det är tre skilda namnförslag som har sina för- och nackdelar, men som alla har god potential att fyllas med stolthet och mening. Till extra kongresserna och förbundsmeetet i november kommer förbundsstyrelserna att lägga fram ett namnförslag för ombuden att ta ställning till.

Kriterier och kvaliteter för namn

Namnets uppdrag är att stärka, samla och ge ny energi till rörelsen i sin helhet.

Namnet ska säkerställa en stark grund för framtida arbete med identitet och visuell identitet för den nya organisationen.

Namnet ska återspegla organisationens värdegrund och vision om kraft, rörelse och hopp. Alluderingar och konnotationer ska vara centrala, även om namnet i sig inte behöver ha en specifik betydelse.

Namnet ska fungera i olika sammanhang och möjliggöra en enkel och flexibel användning, där verksamheter och områden enkelt kan inkluderas.

Strategiska kvaliteter

Har betydelse
Anpassningsbart
Arkitektur
Hieraki
Distinkt

Kreativa kvaliteter

Lätt att minnas
Ser bra ut
Låter bra
Känns rätt

Tekniska kvaliteter

Lätt att stava och uttala
Juridiskt tillgängligt
Språkligt genomförbart

Nuvarande namn i rörelsen

Idag hämtar våra fyra förbund – i stort – sina nuvarande namn från den stora omorganisationen 1970. Samlat använder vi ibland paraplybenämningen IOGT-NTO-rörelsen, som i sig är hämtat från IOGT-NTO:s namn.

Sedan 1970 har namnet IOGT-NTO, och därmed indirekt IOGT-NTO-rörelsen, diskuterats frekvent, med olika intensitet. Efter en motion om att utreda namnet som IOGT-NTO:s kongress biföll 2021, presenterades till kongressen 2023 en rapport som drog några slutsatser kring namnet, däribland:

- Att namnet IOGT-NTO har en relativt hög kännedom (överlagset högst vad gäller nykterhetsorganisationer) bland allmänheten och är ett inarbetat namn både internt och externt.
- Att även om kännedomen kring IOGT-NTO som namn är relativt hög, har den tydligt minskat över tid och minskar särskilt i yngre generationer.
- Att även om kännedomen är relativt hög, är det människor associerar till namnet IOGT-NTO inte enbart positivt. Fler människor har en mer positiv bild av exempelvis det beskrivande begreppet nykterhetsrörelsen än de har till IOGT-NTO i sig.
- Att namnet IOGT-NTO har tydliga svagheter i att det är svårt att komma ihåg och uttala. Det är svårt att förklara eftersom det är en förkortning som inte längre står för någonting utöver sin historiska betydelse. Det gör att förutsättningarna att på sikt stärka kännedom och positiva associationer till namnet IOGT-NTO försvagas.

Process och testning

För att processleda arbetet har de fyra förbunden anlitat kommunikationsbyrån Pushing Buttons som har särskild kompetens inom folkrörelser och ideell sektor. Detta gjordes för att säkerställa en god och kreativ kompetens, samtidigt som vi får en saklig och utomstående aktör som kan se namnet bortom våra egna invanda ögon.

Processen har utgått från det stora material av medlems- och varumärkesundersökningar som gjorts tidigare inom de fyra förbunden. I det innefattades också den stora namninsamlingsenkät som gjordes 2023. Därtill har det även gjorts research i bland annat arkiv, intervjuer med medlemmar från UNF, Junis, NSF och IOGT-NTO samt en workshop med de samlade fyra förbundsstyrelserna.

Tillsammans skapade det grunden för arbetet. Förbunden har utsett två deltagare som tillsammans med Pushing Buttons medverkat i namngivningsprocessen. Sammanlagt har över 800 idéer till namn hanterats inom arbetet.

Språklig testning

De utvalda namnen testas på, i Sverige, vanligt förekommande språk för att undersöka om andra namnen har en annan betydelse eller andra konnotationer på språken.

Här kontrolleras även om namnen är lätta att stava till och uttala samt om andra verksamheter har likadana eller liknande namn och om tillgängliga domännamn finns.

Testade språk

Norska	Spanska
Danska	Finska
Tyska	Arabiska
Polska	Persiska

Fokusgrupp

Fyra personer i åldrarna 26-40, två kvinnor, två män deltog under ett tillfälle i en fokusgrupp med syfte att testa olika namn för att se mönster och kopplingar till olika namnuppbyggnader ur ett språkligt perspektiv. Gruppen träffades med utgångspunkt att diskutera namnförslag för en ny nykterhetsrörelse – där alla deltagare var icke-medlemmar i IOGT-NTO-rörelsen och därav tillhörde målgruppen "potentiella nya medlemmar".

Sammanställning

Sammanställning av de olika testerna och anteckningar från fokusgrupp kan överlämnas på begäran.

Tre kandidater

Här följer tre olika namnförslag.

Varje namn har unika möjligheter och utmaningar, både på kort och lång sikt – samtidigt svarar de alla upp mot de värden och kriterier som ställts i uppdragsbeskrivningen.

Aster

Aster är ett namn som signalerar kraft, hopp och styrka och en representation av något som blomstrar i gemenskap. Det är samlande och tidlöst precis som de mångfärgade kronbladen som skapar en helhet större än sina delar. Namnet bär med sig en känsla av samhörighet och stolthet, som växer starkare med tiden.

*Existerande ord,
suggestivt*

Uttal
/aster/

Namnet härstammar från det svenska namnet på blomartssläktet Aster – en klassisk blå blomma som idag finns i många varianter och färger. Blomman är känd för sina olika färger och för sin förmåga att blomma långt in på hösten och överleva frostiga nätter. Ordet "aster" kommer från grekiskan och betyder stjärna.

Möjligheter

Namnet har en astronomisk koppling, vilket ger stora möjligheter att bygga ett narrativ om framtid, hopp och ljus. Det har en naturlig symbolik för blomstring, bildning och tillväxt – något som enkelt kan utvecklas vidare. Dessutom finns det en tradition inom nykterhetsrörelsen att döpa loger efter blommor.

Utmaningar

Det kan vara resurskrävande att äga namnet "Aster" eftersom det redan är etablerat i svenska folkets medvetande. Under en övergångsperiod kan det behöva kompletteras med tillägg som "nykterhetsrörelsen Aster". Namnet är också svårt att skydda juridiskt.

Språkligt test

Norska: Blomarten.
Danska: Blomarten.
Tyska: Blomarten.
Finska: Blomarten.
Spanska: Blomarten.
Polska: Blomarten.
Arabiska: UA.
Persiska: UA.

Kostnad för varumärkesetablering
Medel

Kostnad för bibehållen varumärkeskänedom
Medel

Risk för varumärkesintrång
Låg

Friva

Fri att vara, fri dag, fri tillvaro. Vår strävan efter frihet är universell, men nykterhet har ofta associerats med återhållsamhet snarare än frihet. Friva är ett samlande och hoppfullt namn som symboliserar enighet, respekt och, framför allt, frihet. Det är ett namn som förmedlar framåtanda, ljus och optimism.

*Nyord,
sammansatt*

Uttal
/fri:va/

Namnet Friva är skapat från de svenska orden "fri" och "att vara." Det är ett enkelt, men kraftfullt, nyord som förenar dessa grundläggande begrepp. Friva signalerar framtidstro, ljus och enighet, och är ett modernt namn som strålar av energi och rörelse.

Möjligheter

Friva är ett tomt kärl som kan fyllas med egna värden. Eftersom det är ett helt nytt och unikt begrepp i svensk kontext, erbjuder det en unik möjlighet till en nystart och öppnar upp för kreativa vägval.

Utmaningar

I fokusgruppen diskuterades att namnet "Friva" drog åt det institutionella hållet i negativ bemärkelse.

Namnet kommer initialt att kräva mer resurser för att etableras. Under en övergångsperiod kan det behöva kompletteras med tillägg som "nykterhetsrörelsen Friva".

Språkligt test

Norska: UA
Danska: Associationer till gudinnan Freja.
Tyska: UA
Finska: Associatoner til engelskans "free".
Spanska: UA
Polska: UA
Arabiska: UA
Persiska: UA

Kostnad för varumärkesetablering

Hög

Kostnad för bibehållen varumärkeskännedom

Låg

Risk för varumärkesintrång

Låg

Nyktra

Ensam nykter, tillsammans Nyktra. Ett namn som utstrålar tidlöst självförtroende och samhörighet – självklart, starkt och stabilt. Namnet är flexibelt och kan utvecklas till både ett namn och ett verb, vilket gör det möjligt att skapa en stark identitet. Det kombinerar betydelsen av att vara enade i kraften hos en verksamhet där vi tillsammans är Nyktra.

*Existerande ord,
beskrivande, suggestivt*

Uttal
/ny:ktra/

Kommer från det svenska ordet “nykter” – att vara klarsynt, skarp och opåverkad. Stärkande ord som utstrålar självförtroende och enighet. Signalerar kraft och rörelse.

Möjligheter

Nyktra erbjuder ägandeskap som Sveriges främsta nykterhetsorganisation och ger breda möjligheter för medlemsrekrytering genom att samla nyktra personer oavsett bakgrund, tillhörighet eller tidigare engagemang i andra medlemsorganisationer.

Utmaningar

Namnet kan till en början, innan det fyllts med rätt värden, uppfattas som enkelt i negativ mening. Kräver en strikt namngivningspolicy för verksamheter för att inte ordet ska tappa sin funktion som egennamn. Till exempel låter Nyktra Scout som ett egennamn medans Nyktra Scouter inte gör det.

Nykt-ord associeras till kön på arabiska, men nyktra är ett redan etablerat ord och riskerar därför inte de konnotationerna. Namnet går ej att skydda.

Språkligt test

Norska: Svåruttalad konsonantföljd.

Danska: UA

Tyska: UA

Finska: Ovanlig konsonantföljd.

Spanska: Svårt med ‘y’

Polska: UA

Arabiska: “Nykt” kan ge associationer åt kön.

Persiska: UA

Kostnad för varumärkesetablering

Låg

Kostnad för bibehållen varumärkeskännedom

Hög

Risk för varumärkesintrång

Låg

Om namngivning för de olika förbunden

Med hjälp av allmänförbundets namn kan verksamhetsförbundet knytas nära. Det finns primärt två sätt att göra detta. Det ena är att återanvända huvudnamnet men lägga till ett passande suffix, såsom 'Nyktra Aktiv' eller 'Friva Framåt'. Ett annat exempel är att använda exempelvis 'Aster Ung', även om det inte är ett ungdomsförbund i traditionell mening.

Det andra sättet är att ge verksamhetsförbundet ett beskrivande prefix, som 'Verksamhetsförbundet Friva' eller 'Aktivitetförbundet Aster'. I dessa fall blir prefixet en del av det juridiska namnet för att särskilja förbundet från allmänförbundet hos myndigheter, men i extern kommunikation presenteras all verksamhet som en del av 'Friva/Nyktra/Aster'.

Observera att allmänförbundets namn kommer att vara centralt oavsett vilken väg vi väljer. Utomstående kommer ha svårt att särskilja mellan förbunden, vilket sannolikt är något vi också eftersträvar.

Aster

Prefix vid behov

Nykterhetsförbundet

Allmänförbund

Aster

Verksamhetsförbund

1: Verksamhetsförbundet Aster

2: Aster Aktiv/Fram/Ung (exempel)

Projektverksamhet

“En kampanj från Nykterhetsförbundet Aster”

“En del av Aster”

“En del av Aster Scout”

Föreningsnamn

Aster Aktiv Örebro

Aster Ung Farsta

Aster Scoutkår Örebro

Aster 437 Vätterns Ros

Aster Syskonkedjan

Friva

Prefix vid behov

Nykterhetsförbundet

Allmänförbund

Friva

Verksamhetsförbund

1: Verksamhetsförbundet Friva

2: Friva Aktiv/Fram/Ung (exempel)

Projektverksamhet

“En kampanj från Nykterhetsförbundet Friva”

“En del av Friva”

“En del av Friva Scout”

Föreningsnamn

Friva Aktiv Örebro

Friva Ung Farsta

Friva Scoutkår Örebro

Friva 437 Vätterns Ros

Friva Syskonkedjan

Nyktra

Prefix vid behov

Förbundet/Rörelsen

Allmänförbund

Nyktra

Verksamhetsförbund

1: Verksamhetsförbundet Nyktra

2: Nyktra Aktiv/Fram/Ung (exempel)

Projektverksamhet

“En kampanj från Förbundet Nyktra”

“En del av Nyktra”

“En del av Nyktra Scout”

Föreningsnamn

Nyktra Aktiv Örebro

Nyktra Ung Farsta

Scoutkåren Örebro av

Nyktra

Nyktra 437 Vätterns Ros

Nyktra Syskonkedjan

Om andra förslag som inkommit

I denna process har det hanterats över 800 idéer. Det kan handla om namn som kommit in via medlemmar, som har spånats fram i kreativa möten eller som har varit med som förslag länge.

Förbundsstyrelserna har landat i tre väldigt olika typer av namn som vi alla tror har möjlighet att fyllas med stolthet och mening, och som alla uppfyller kriterierna för ett bra namn på sitt sätt.

Det betyder att det också finns namnidéer som har goda kvalitéer, men som förbundsstyrelserna av olika anledningar valt att inte gå vidare med. Här följer några av de vanligaste och förbundsstyrelsernas resonemang om varför de är mindre lämpade namnförslag:

IOGT-NTO-rörelsen

Detta används som ett begrepp för alla fyra förbunden idag, men anses av många vara just ett tekniskt paraplybegrepp snarare än ett regelrätt namn. Medlemmarna i UNF, NSF och Junis känner inte lika starka band till begreppet IOGT-NTO-rörelsen som medlemmarna i IOGT-NTO gör.

IOGT-NTO-rörelsen fångar heller inte att det är en ny organisation – inte bara en sammanslagning – som vi ska åstadkomma. Förbundsstyrelserna anser att vi behöver bygga ett namn, en identitet och en stolthet tillsammans snarare än att ärva ett tidigare namn från ett av fyra förbund.

Utöver det medför namnet IOGT-NTO en rad problem så som redogjorts i den rapport som lades fram till IOGT-NTO:s kongress 2023.

IOGT eller IOGT-rörelsen

Att ta namnet IOGT eller IOGT-rörelsen innebär samma nackdelar som att använda IOGT-NTO-rörelsen som redogjorts ovan.

Movendi Sverige

Movendi International är namnet på nykterhetsrörelsens internationella paraplyorganisation, som 2020 bytte namn från IOGT International till Movendi International. Detta har visat sig vara ett väldigt framgångsrikt namnbyte som byggt Movendi till ett starkt och erkänt namn i sin sfär.

Dock bygger namnet Movendi International på en internationell kontext som på många sätt är väsensskild den gräsrotsdrivna, nationella medlemsrörelse som vi är.

Sammanfattningsvis

Aster, Friva och Nyktra – tre namn som förmedlar olika betydelser och skapar olika bilder och känslor hos mottagaren.

Utan förslag på logotyp och visuell identitet kan det vara svårt att göra namnen helt rättvisa. Mottagarens bild av den nya organisationen kommer därför att till stor del formas av det kommunikativa arbete som följer på beslutet vid extra kongresserna och förbundsmeetet i november 2024.

Namnet kommer att placeras i olika sammanhang och kontexter – visuella, känslomässiga och politiska – vilket kommer att skapa ytterligare kopplingar och associationer.

Alla tre förslag är väl rustade att hantera dessa mångfacetterade kontexter på ett effektivt sätt.